

Dosarul nr. 2ra-1340/21

Prima instanță: Judecătoria Orhei sediul central (jud. V. Pîslariuc)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, V. Cotorobai, I. Țurcan)

ÎNCHEIERE

20 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Societatea pe Acțiuni „Orhei-Vin”

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Maxim Clementiev împotriva Societății pe Acțiuni „Orhei-Vin” cu privire la încasarea restanței salariale, compensației pentru concediul nefolosit, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată

și la cererea reconvențională a Societății pe Acțiuni „Orhei-Vin” împotriva lui Maxim Clementiev cu privire la repararea prejudiciului material și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 27 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea pe Acțiuni „Orhei-Vin” și menținută hotărârea din 4 iunie 2020 a Judecătoriei Orhei sediul central, prin care a fost admisă parțial acțiunea inițială și admisă parțial acțiunea reconvențională

constată:

La 30 ianuarie 2017, Maxim Clementiev a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Orhei-Vin” cu privire la încasarea restanței la salariu, compensației pentru concediul nefolosit și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a invocat că, începând cu data de 22 decembrie 2014, a fost angajat de către SA „Orhei-Vin” în funcția de contabil-șef, prin cumul, pe perioadă nedeterminată, fapt confirmat prin Ordinul de angajare nr. 7C din 22 decembrie 2014 și contractul individual de muncă nr. 94 din 22 decembrie 2014.

A notat că potrivit pct. 13 al contractului menționat, salariul lunar a constituit 10 000 de lei.

A mai indicat că prin încălcarea angajamentelor contractuale și prevederilor legislației în vigoare, SA „Orhei-Vin” nu i-a achitat parțial salariul

pe luna septembrie 2015 și salariul pe perioada 1 octombrie 2015 – 30 noiembrie 2016.

Astfel, urmare a neachitării la timp a salariului, angajatorul a format față de dânsul o restanță de 158 934,75 de lei (10 000 lei x 15 luni = 150 000 lei + 8 934,75 lei), care nu i-au fost achitați nici până în prezent.

A evidențiat că pe parcursul anului 2016, prin multiple scrisori adresate prin poșta electronică, a solicitat angajatorului plata restanței la salariu, fapt confirmat prin scrisorile din 28 aprilie 2016, ora 16:29; 18 iulie 2016, ora 13:36; 15 septembrie 2016, ora 15:03; 12 octombrie 2016, ora 15:39; 21 octombrie 2016, ora 15:43; 2 noiembrie 2016, ora 13:30; 18 noiembrie 2016, ora 16:30.

La scrisorile nominalizate, a recepționat răspunsurile din 30 martie 2016, ora 15:06; 28 aprilie 2016, ora 16:38; 18 iulie 2016, 16:03; 15 septembrie 2016, ora 16:03; 12 octombrie 2016, ora 16:03; 2 noiembrie 2016, ora 10:29, prin care angajatorul a confirmat existența acestor restanțe la salariu și, implicit, temeinicia solicitărilor făcute, însă în mod neconținut, absolut abuziv și neîntemeiat a amânat plata salariului datorat, invocând diverse pretexte.

A mai relatat că la 14 decembrie 2016, în ordinea art. 332 Codul muncii, în vederea respectării procedurii prealabile și soluționării extrajudiciare a litigiului, s-a adresat către SA „Orhei-Vin” cu o cerere prealabilă privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin reținerea plății salariului, lăsată fără răspuns.

Și-a întemeiat pretențiile în baza art. 166, 167, 192 alin. (2), 256 alin. (1) lit. b) CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea din contul SA „Orhei-Vin” în beneficiul său a restanței salariale pentru luna septembrie 2015 și a salariului pentru perioada 1 octombrie 2015 – 23 ianuarie 2016, în sumă totală de 158 934,75 de lei, a plății suplimentare pentru zilele de întârziere în sumă de 33 193,42 de lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin cererea de concretizare a pretențiilor din acțiune din 10 aprilie 2017, a solicitat încasarea din contul SA „Orhei-Vin” a restanței salariale pentru perioada septembrie 2015 – martie 2017 în sumă de 184 160,71 de lei, a plății suplimentare pentru zilele de întârziere pentru perioada septembrie 2015 – 10 aprilie 2017 în sumă de 50 457,51 de lei, repararea prejudiciului moral în sumă de 10 000 de lei, a compensației suplimentare în locul restabilirii la locul de muncă în mărime de 3 salarii medii lunare în sumă de 30 000 de lei, a compensației pentru concediul nefolosit în sumă de 21 477,33 de lei, obligarea SA „Orhei-Vin” să calculeze și să achite compensarea pierderilor cauzate prin achitarea cu întârziere a salariului și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 27 noiembrie 2017 a Judecătoriei Orhei sediul central, a fost admisă acțiunea.

A fost încasată de la SA „Orhei-Vin” în beneficiul lui Maxim Clementiev restanța la salariu pentru perioada septembrie 2015 – 6 martie 2017, în sumă de 184 160,71 de lei, plata suplimentară pentru zilele de întârziere a achitării salariului pentru perioada septembrie 2015 – 6 martie 2017, în mărime de 50 454 de lei și compensația pentru concediul nefolosit în sumă de 21 477,33 de lei.

A fost încasată de la SA „Orhei-Vin” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 7 682,80 de lei.

Prin decizia din 25 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către SA „Orhei-Vin”, casată hotărârea din 27 noiembrie 2017 a Judecătorei Orhei sediul central și remisă cauza spre rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecători.

Prin cererea de concretizare a pretențiilor din acțiune din 17 ianuarie 2019, Maxim Clemențev, reprezentat de avocatul Gheorghe Caciuc a solicitat încasarea din contul SA „Orhei-Vin” în beneficiul său suma de 378 934,75 de lei cu titlu de restanță salarială (calculată pentru luna septembrie anul 2015 – 1 ianuarie 2019), suma de 21 477 de lei cu titlu de indemnizație pentru concediul nefolosit, suma de 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

La 23 iulie 2019, SA „Orhei-Vin” a depus cerere reconvențională împotriva lui Maxim Clemențev cu privire la repararea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că la 22 decembrie 2014, între SA „Orhei-Vin”, în proces de insolvență și Maxim Clemențev a fost încheiat contractul individual de muncă, în baza căruia ultimul a fost angajat în calitate de contabil-șef, potrivit căruia acesta s-a obligat să îndeplinească atribuțiile standard în conformitate cu Legea contabilității.

A menționat că Maxim Clemențev nu și-a îndeplinit în mod corespunzător obligațiile contractuale, nu s-a prezentat niciodată la întreprindere, iar lucrul care urma a fi îndeplinit de acesta, era făcut de alți angajați ai întreprinderii.

A evidențiat că în baza ordinului nr. 5 din 6 martie 2017, relațiile de muncă cu Maxim Clemențev au încetat din 30 septembrie 2016, iar după eliberarea ultimului din funcție, în adresa acestuia a fost expediată o somație prin care a solicitat prezentarea, pentru perioada în care a dus evidența contabilă, prin act de primire-predare: situațiile financiare, rapoartele financiare, dările de seamă, registrele de evidență contabilă, politica contabilității, conturile contabile, documentele primare, precum și altă documentație contabilă pe care o deținea în legătură cu exercitarea funcției de contabil-șef în cadrul SA „Orhei-Vin”.

Până în prezent, nu au fost prezentate documentele contabile de către Maxim Clemențev, astfel acțiunile acestuia fiind apreciate ca o neîndeplinire a obligațiilor sale în calitate de contabil-șef al întreprinderii SA „Orhei-Vin”.

A mai relatat că, urmare a neîndeplinirii obligațiilor de a prezenta la timp dările de seamă aferente activității societății, aceasta a fost sancționată de către Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Orhei prin deciziile sale.

Astfel, prin decizia nr. 110-A din 3 februarie 2015, a fost aplicată sancțiunea în mărime de 200 de lei, prin decizia nr. 111-A din 3 martie 2015, a fost aplicată sancțiunea în mărime de 200 de lei, prin decizia nr. A din 20 iulie 2016 a fost aplicată sancțiunea în mărime de 200 de lei, prin decizia nr. 2404-A din 19 decembrie 2016, a fost aplicată sancțiunea în mărime de 300 de lei, prin decizia nr. 2405-A din 20 decembrie 2016, a fost aplicată sancțiunea în mărime de 400 de lei, iar prin decizia nr. 116-A din 25 ianuarie 2017, a fost aplicată sancțiunea în mărime de 7 200 de lei.

Și-a întemeiat pretențiile în baza art. 5, 60, 67, 166, 167, 172, 173 lit. c) CPC.

A solicitat admiterea acțiunii reconvenționale, încasarea de la Maxim Clementiev în beneficiul SA „Orhei-Vin” a prejudiciului material în sumă de 8 800 de lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 4 iunie 2020 a Judecătorei Orhei sediul central, a fost admisă parțial acțiunea inițială.

A fost încasat de la SA „Orhei-Vin” în beneficiul lui Maxim Clementiev salariul restant pentru perioada septembrie 2015 – 30 septembrie 2016, în sumă de 124 160,71 de lei și indemnizația pentru concediul nefolosit în sumă de 16 658,53 de lei.

În rest, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea inițială.

A fost admisă parțial acțiunea reconvențională depusă de SA „Orhei-Vin” împotriva lui Maxim Clementiev cu privire la repararea prejudiciului și încasarea cheltuielilor de judecată.

A fost încasată de la Maxim Clementiev în beneficiul SA „Orhei-Vin”, suma de 800 de lei cu titlu de prejudiciu material.

A fost încasată de la SA „Orhei-Vin” în beneficiul statului taxa de stat, în sumă de 4 224,57 de lei.

În rest, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea reconvențională.

Prin decizia din 27 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de SA „Orhei-Vin” și menținută hotărârea din 4 iunie 2020 a Judecătorei Orhei sediul central.

Întru argumentarea soluțiilor adoptate, instanțele ierarhic inferioare au reținut ca fiind întemeiată pretenția de încasare a restanței salariale, în condițiile în care pentru această perioadă lui Maxim Clementiev nu i s-a achitat salariul prevăzut de contractul individual de muncă nr. 94 din 22 decembrie 2014, contrar art. 9 alin. (1) lit. d) Codul muncii.

Totodată, în conformitate cu tabelul de evidență a timpului de muncă, contul salariatului Maxim Clementiev nr. 531, pentru perioada 1 decembrie 2016 – 31 decembrie 2016, salariul a fost calculat până la data de 30 septembrie 2016, care însă nu i-a fost achitat, fapt confirmat și prin răspunsul Inspectoratului de Stat al Muncii nr. C-04/17 din 1 martie 2017, potrivit căruia în urma controlului în cadrul SA „Orhei-Vin”, a constatat că la data de 27 februarie 2017, suma salariului neachitat lui Maxim Clementiev, pentru perioada septembrie 2015 – septembrie 2016, a constituit 124 160,71 de lei.

Au mai constatat instanțele de judecată și temeinicia cerinței de încasare a compensațiilor de concediu nefolosit din contul angajatorului SA „Orhei-Vin”, însă doar pentru perioada septembrie 2015 – 30 septembrie 2016, și anume suma de 16 658,53 de lei, în condițiile în care materialele cauzei atestă faptul că raporturile de muncă dintre Maxim Clementiev și SA „Orhei-Vin” au încetat începând cu luna octombrie 2016, ultima zi de muncă fiind 30 septembrie 2016, iar Maxim Clementiev nu a prezentat probe care ar demonstra continuarea activității de muncă după această dată.

Cu referire la cerința lui Maxim Clementiev de reparare a prejudiciului moral în mărime de 10 000 de lei, instanțele ierarhic inferioare au calificat-o drept neîntemeiată, or, în pofida faptului că acesta solicită repararea prejudiciului moral în legătură cu eliberarea ilegală din serviciu, nu a contestat Ordinul nr. 5 din 6 martie 2017, prin care a fost acceptată cererea sa de demisie, înregistrată la 29 noiembrie 2016, data de 30 septembrie 2016 fiind ultima zi de muncă în cadrul societății.

Pe de altă parte, instanțele ierarhic inferioare au concluzionat asupra temeiniciei parțiale a acțiunii reconvenționale, și anume în partea neîndeplinirii corespunzătoare de către Maxim Clementiev a obligațiilor sale de muncă, fiind pasibil de răspundere materială deplină în ordinea art. 338 alin. (2) lit. c) Codul muncii, pentru prejudiciul cauzat întreprinderii ca urmare a ținerii incorecte a evidenței contabile, însă doar pentru perioada 22 decembrie 2015 – 30 septembrie 2016.

La 16 iulie 2021, SA „Orhei-Vin” a declarat recurs împotriva deciziei din 27 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și casarea parțială a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă acțiunea inițială și admisă integral acțiunea reconvențională.

În motivarea recursului a invocat că instanțele inferioare nu au analizat și nu au dat răspuns argumentelor SA „Orhei-Vin”, precum că Maxim Clementiev nu și-a îndeplinit obligațiile și atribuțiile standard în calitate de contabil-șef în conformitate cu Legea contabilității, pentru care solicită achitarea plăților salariale.

A reiterat faptul că, începând cu luna septembrie 2015, Maxim Clementiev nu a prestat muncă în folosul societății și nu a îndeplinit obligațiile care rezultă din contractul individual de muncă, fapt pentru care este decăzut din dreptul de a solicita achitarea plăților salariale.

În același timp, instanțele de judecată au eludat a da apreciere și faptului că după eliberarea din funcție a lui Maxim Clementiev, în adresa ultimului a fost expediată o somație, prin care se solicita furnizarea informațiilor despre situația contabilă, care însă a rămas fără răspuns.

La 5 august 2021, în adresa lui Maxim Clementiev și a lui Alexandru Crasnean a fost expediată copia cererii de recurs depusă de SA „Orhei-Vin”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 109), corespondența fiind restituită cu mențiunea „nereclamat”, ceea ce se atestă prin avizul de recepție și plicul anexat la actele cauzei (f. d. 111-112).

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care Maxim Clementiev să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele cauzei, rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa SA „Orhei-Vin” la 2 iunie 2021, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la dosar (f. d. 97).

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 16 iulie 2021 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de SA „Orhei-Vin”, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SA „Orhei-Vin”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de SA „Orhei-Vin” urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Orhei-Vin”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic